

Meraklı Minik

Aylık Okul Öncesi Bilim Dergisi

Ekim 2011
Sayı: 58
3,5 TL

Rengârenk
Çıkartmalar

Parmak
Kuklaları Küçük
Kirpi
Gözlemei
Oyunu Memeliler
Kartları

Anne Kirpi ve Yavrusu

Meraklı Minik

Sevgili Okurlarımız,

Bu sayımızda size kirpileri tanıtıyoruz. Kirpiler, ülkemizin hemen her yerinde görülen memelilerden biri. Dergimizin sayfalarında kirpilerin yaşamı ve farklı özellikleriyle ilgili çeşitli yazılar ve etkinlikler bulacaksınız. Kirpilerle bazı ortak yönleri olan armadillo, pangolin, denizkestanesi, kirpibalığı ve ekipne gibi canlılarla ilgili yazılarımız da var. Haydi Mutfağa köşemizde bu ay, kahvaltlarda ya da atıştırmalık olarak yemek üzere hazırlayabileceğiniz basit ve eğlenceli bir tarife yer verdik. Küçük Eller İşbaşında köşemize gösterdiğiniz ilgi bizi çok sevindirdi. Hazırladığınız birbirinden güzel kirpi şapkalarından bazılarını dergimizin sayfalarında, çok büyük bir bölümünü de her zamanki gibi internet sitemizde bulabilirsiniz. Dergimizle birlikte ek olarak verdigimiz parmak kuklalarını, Kirpi Gözlemi Oyunu'nu ve eşleme kartlarını da begeneceğinizi umuyoruz. Her zamanki gibi hepiniizi sevgiyle kucaklıyoruz.

Aslı Zülal

"Benim manevi mirasım ilim ve akıldır"

Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Yücel Altunbaşak

Genel Yayın Yönetmeni
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Duran Akça
durancakca@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni

Aslı Zülal
aslizulal@tubitak.gov.tr

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Berrin Akman
Prof. Dr. Meryem Beklioğlu
Dr. Kivanç Dinçer
Yrd. Doç. Dr. Şansal Erdinç
Prof. Dr. Gelengül Haktanır
Dr. Sükrü Kaya
Yrd. Doç. Dr. Sait Uluç

Redaksiyon

Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu

Meltem Yenal Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr

Seçil Güvenç Heper

secil.heper@tubitak.gov.tr

Bilge Nur Karagöz

bilge.karagoz@tubitak.gov.tr

Şefika Eroğlu Özcan

sefika.ozcan@tubitak.gov.tr

Zuhal Özer

zuhal.ozer@tubitak.gov.tr

Kübra Sivisoglu

kubra.sivisoglu@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım - Uygulama

Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr

Ayşegül Doğan Bircan

aysegul.bircan@tubitak.gov.tr

Çizer

Pınar Büyükgüral
pinar.buyukgural@tubitak.gov.tr

Web Tasarım - Uygulama

Sadi Atılgan
sadi.atilgan@tubitak.gov.tr

Ersel Yavuz

ersel.yavuz@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler

İmrان Tok
imran.tok@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen

H. Mustafa Uçar
mustafa.ucar@tubitak.gov.tr

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
Atatürk Bulvarı
No: 221 Kavaklıdere / 06100 / Ankara
Tel (312) 427 06 25 (Yazı İşleri)
Tel (312) 468 53 00 (TÜBİTAK Santral)
Faks (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
İnternet www.tubitak.gov.tr/merakliminik
e-posta meraklı.minik@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr

Tel (312) 468 53 00

ISSN 977-1307-1998

Fiyatı 3,5 TL (KDV dahil)

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş.
www.ihlasgazetecilikkurumsal.com

Tel (212) 454 30 00

Baskı Tarihi: 27.09.2011

Dağıtım

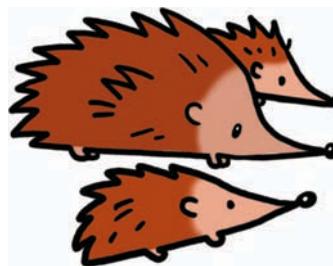
TDP
<http://www.tdp.com.tr/>

İçindekiler

2

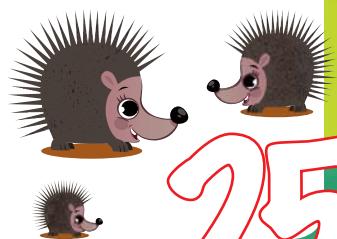
- 2 Anne Kirpi ve Yavrusu
- 6 Bu Sesler de Ne?
- 8 Farklı Olan Yaprağı Bul!
- 9 Kirpileri Tanıyalım
- 11 İki Resim Arasındaki Farkları Bulabilir misin?
- 12 Kirpi, Pangolin, Armadillo ve Tespihböceği
- 16 Kirpi Posteri
- 18 Anne Kirpi ve Yavruları Yuvaya Dönüyor
- 20 Onların da Dikenleri Var!
- 24 Kaktüs ve Denizkestanesi
- 25 Kirpileri Sayabilir misin?
- 26 Çok Merak Ediyorum
- 28 Haydi Mutfağa
- 30 Küçük Eller İşbaşında
- 32 Kirçılın Seçtikleri

18

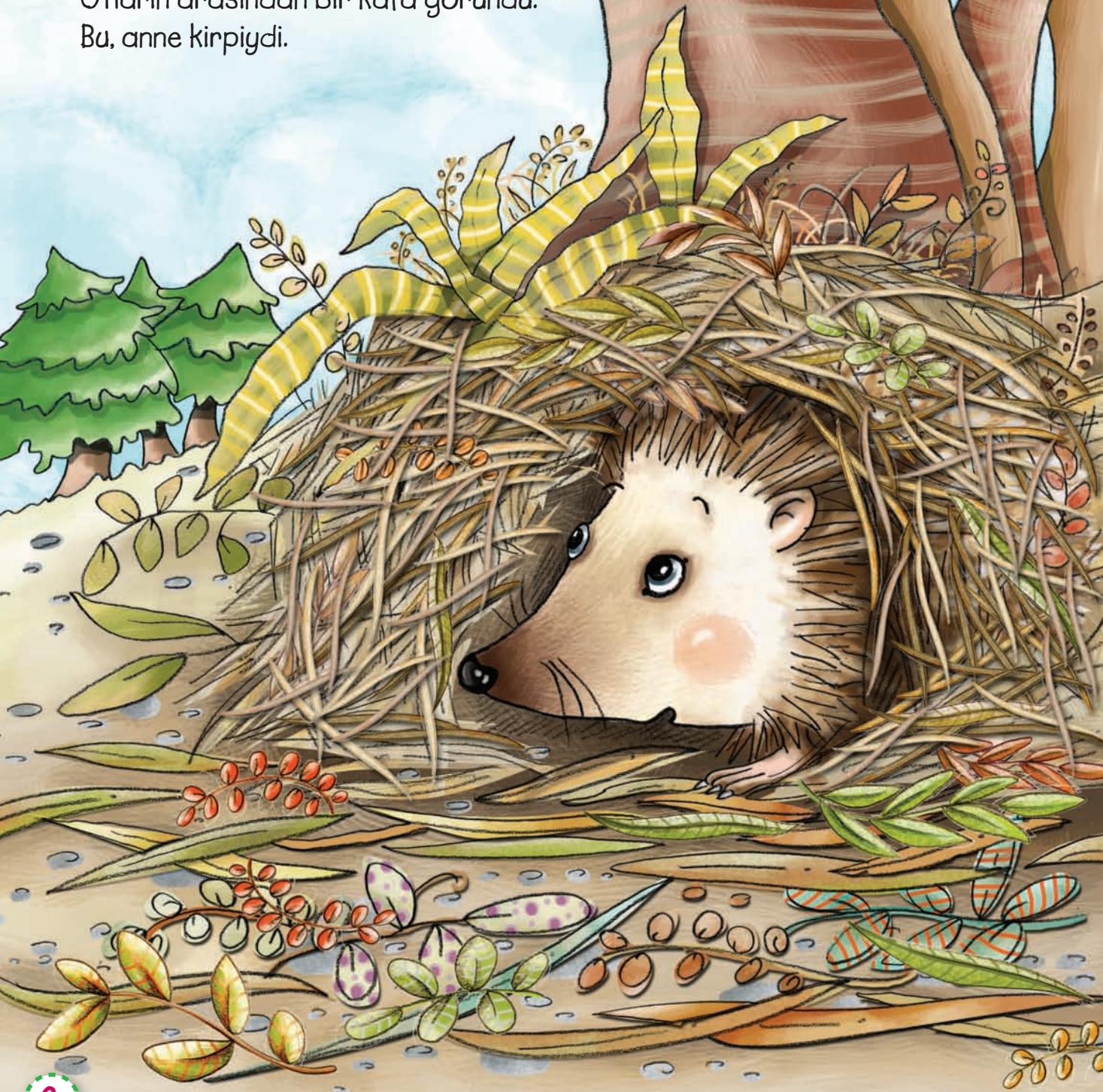
20

25

Anne Kirpi ve Yavrusu

Güneş battı. Akşam olmak üzereydi.
Otların arasından bir kafa göründü.
Bu, anne kirpiydi.

Anne kirpi çevreyi kontrol ettikten sonra
dışarı çıktı. Ardından da yavru kirpi.

Anne kirpi ve yavru kirpi, yiyecek aramaya başladı.

Birden, yavru kirpinin burnuna bir yağmur daması düştü.
Sonra bir tane daha!

Anne kirpi arkasına baktığında, yavru kirpinin
tostoparlak olduğunu gördü.

“O neydi öyle? Burnuma bir şey çarptı.”

“Bir şey yok küçük kirpi,
sadece yağmur.”

"Yağmur mu?"

"Evet, yağmur yağıyor.
Yani gökyüzünden su
damlaları düşüyor.
Korkacak bir şey yok.
Bak, dindi bile."

Anne kirpi ve yavru kirpi
yollarına devam etti.

Bu Sesler de Ne?

Aksam olmak üzere. Çevrede çok değişik sesler var.
Bu sesler nereden geliyor acaba?

Yetişkinler İçin Not:

Bu yazıyı okumadan önce
dergimizin ekinde verdiği
parmak kuklalarını çocuğunuzla
birlikte hazırlayın. Parmak
kuklalarını çocuğunuzun
parmaklarına takın. Çocuğunuza
sayfadaki sesleri tek tek okuyun.
Daha sonra da çocuğunuzun
bu sesleri çıkararak kuklaları
oynatmasını sağlayın. Dilerseniz
bu kuklalarla oynanacak başka
oyunlar da üretebilirsiniz.

Yabandomuzu

Kirpi

Kirpi yavruları

Çitir çitir
Çitir çitir

Girrr girrr
Girrr girrr

Yapraklar

Baykuş

Gork gork gork
Gork gork gork

Tilki

Farklı Olan Yaprağı Bul!

Kirpi ailesinin yuvasının içinde yapraklar var.
Yaprakların hepsi birbirinin aynı, yalnızca biri farklı.
Farklı olanı bulabilir misin?

Bu sayfadan küçük bir kitap yapabilirsin. Sayfayı kırmızı kesikli çizgilerden kes. Böylece, üç ayrı parça elde edeceksin. Bu parçaları mavi çizgilerden ikiye katla. Parçaları sayfa numaraları birbirini izleyecek biçimde iç içe koy ve ortasından zımbala. Kitabın hazır!

Kirpileri Tanıyalım

Bilge Nur Karagöz
Çizim: Bilgin Ersözlü

Kirpiler
gündüzleri uyur.
Güneş batınca
yuvalarından
çıkarlar.

9

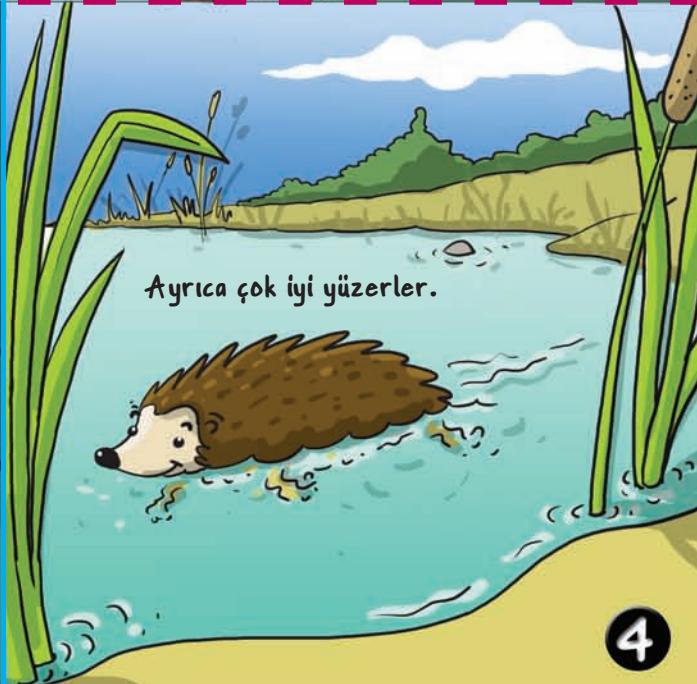
2

Yeni doğmuş kirpi yavrularının
dikenleri yumuşak ve beyazdır.

7

Ayrıca çok iyi yüzerler.

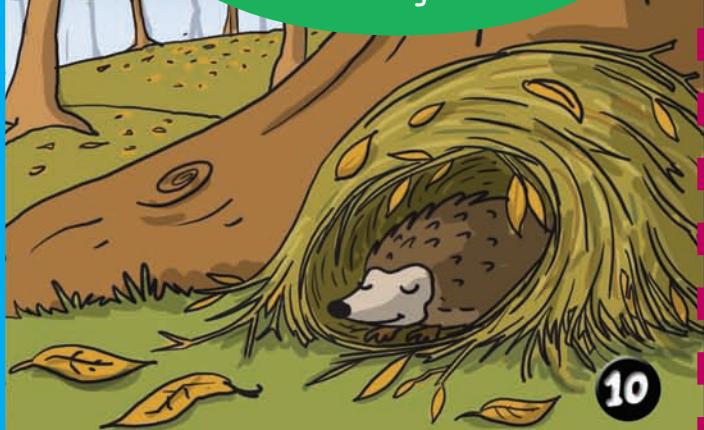
4

Kırpilerin sırtı dikenlidir. Aslında bu dikenler çok sert ve kalın tüylerdir. Vücutlarının alt bölümü ve yüzleri ise yumuşak tüylerle kaplıdır.

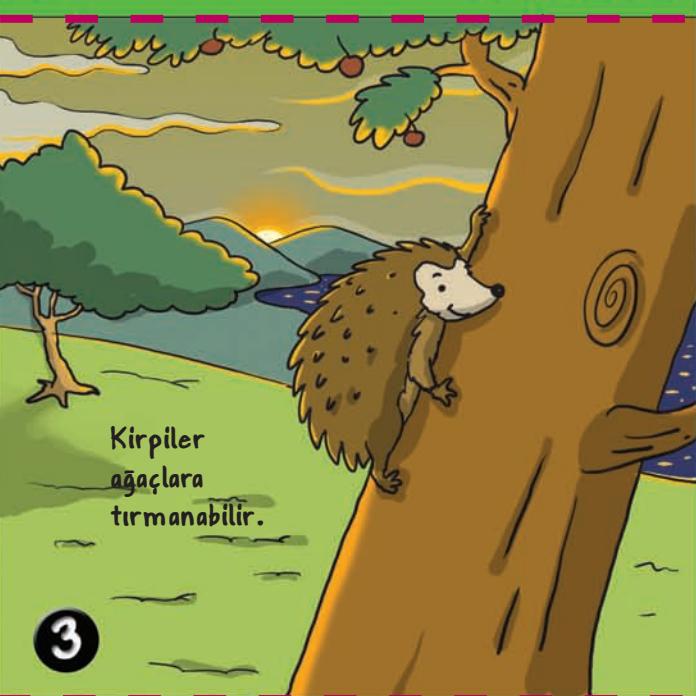

1

Kırpiler sonbaharda kendilerine kuru yapraklardan ve otlardan bir yuva yapar. Kişi boyunca burada uyurlar.

10

3

Kırpiler ağaçlara tırmanabilir.

8

5

Kırpiler çok iyi işitir. Burunları da çok iyi koku alır. Yiyeceklerini çevreyi koklayarak bulurlar.

6

Kırpiler bir tehlike hissettiğinde dikenleri dışarıda kalacak şekilde kıvrılıp top gibi olur.

İki Resim Arasındaki Farkları Bulabilir misin?

Bu sayfada gördüğün resimler arasında bazı farklar var.

Haydi onları bul ve yanlarına X işaretini koy.

Kirpi, Pangolin, Armadillo ve Tespihböceği

İşte yusuvarlak olmuş bir kirpi.

Böyle top gibi olabilen başka hayvanlar da var...

Pangolin

Pangolinların
vücutları sert
pullarla kaplıdır.
Herhangi bir tehlikeyle
karşılaştıklarında
kırılıp top gibi olurlar.
Tehlike geçene kadar
böyle kalırlar.

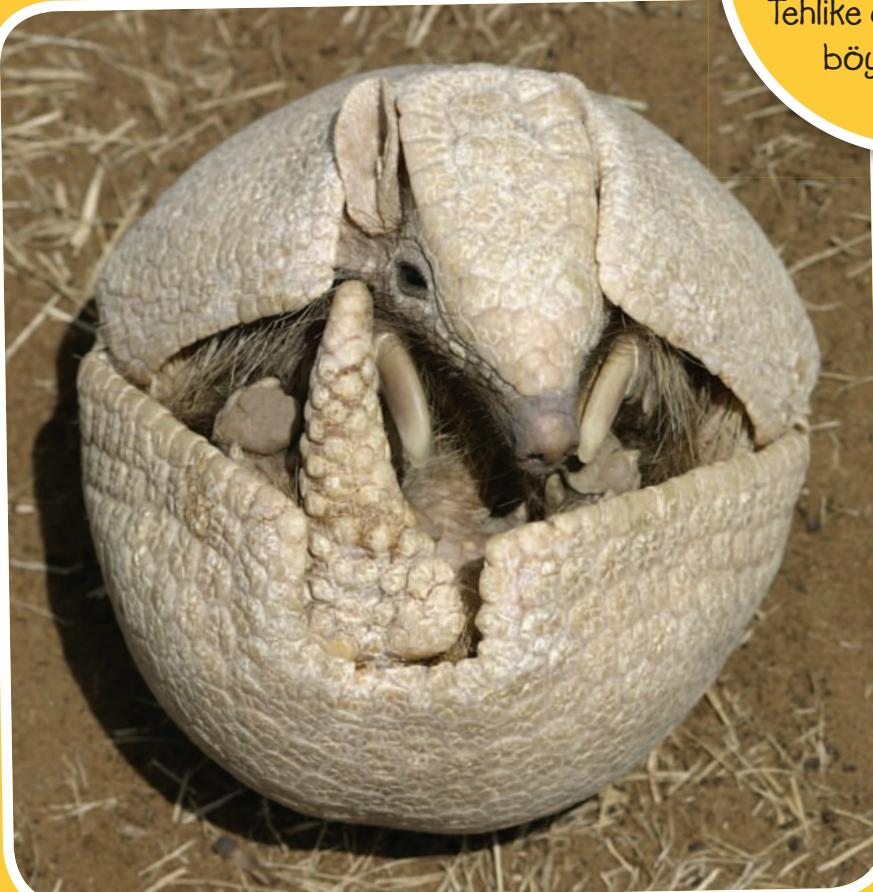
Getty Images

Armadillo

Bazı armadillolar
bir tehlikeyle
karşılaştıklarında
tostoparlak olurlar.
Tehlike geçene kadar
böyle kalırlar.

Tespihböceği

Tespihböcekleri de
vücutlarını kıvrıp top
haline gelebilir. Bunu,
herhangi bir tehlikeyle
karşılaştıklarında
yaparlar.

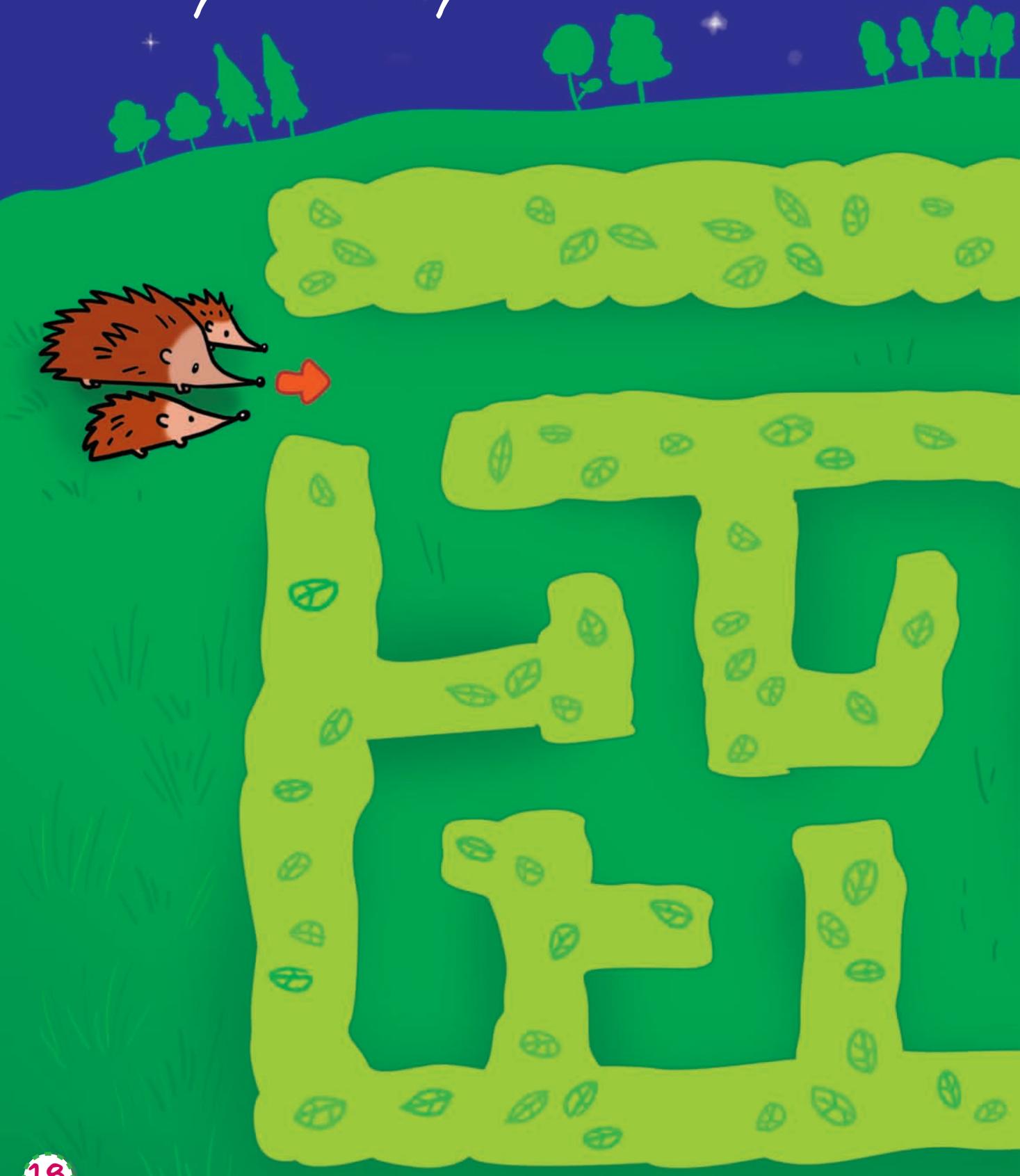

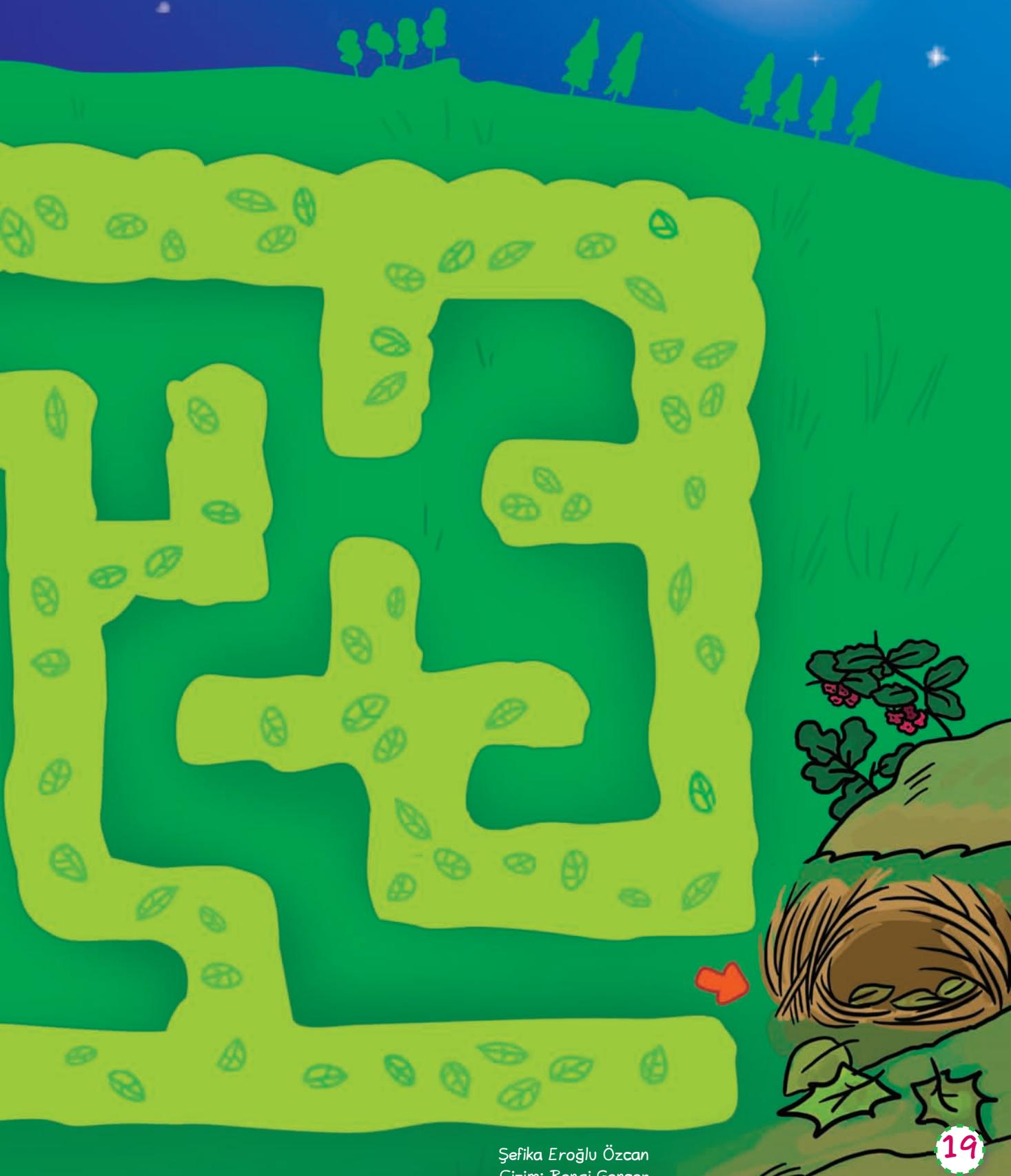
**Meraklı
Minik**

Anne Kirpi ve Yavruları Yuvaya Dönüyor

Anne kirpi ve yavruları yiyecek bulmaya gitmişler.
Şimdi de yuvalarına geri dönmek istiyorlar. Anne
kirpiyle yavrularının hangi yolu izlemeleri gerekiyor?
Bu yolu bir kalemlle çizebilir misin?

Onların da Dikenleri Var!

Denizkestanesinin, kaktüsün, atkestanesinin, ekidnenin, kirpibalığının ve bazı tırtılların da dikenleri var.

Bu bir kirpibalığı.

Kirpibalıkları kendilerini tehlikede hissettiklerinde vücutlarını şişirirler ve dikenleri ortaya çıkar.

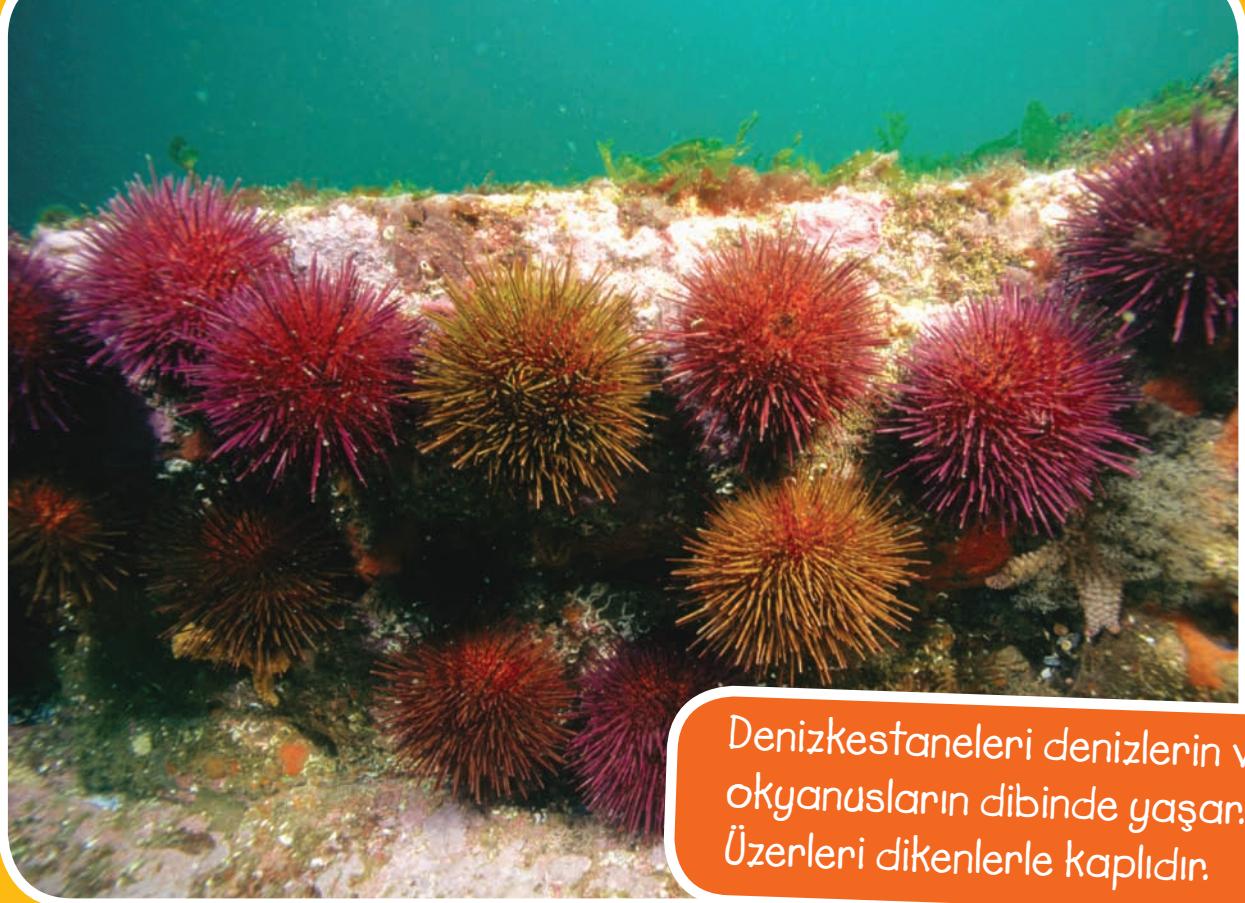
Bazı tırtılların
da dikenleri
vardır. Tıpkı bu
tırtıl gibi. Bu
tırtıl, büyüyünce
üstteki gibi
bir kelebeğe
dönüşecektir.

Bu bitkinin bir
sürü diken var.
O bir kaktüs!

Bu da
atkestanesinin
meyvesi. Onun
da dışında
dikenler var.

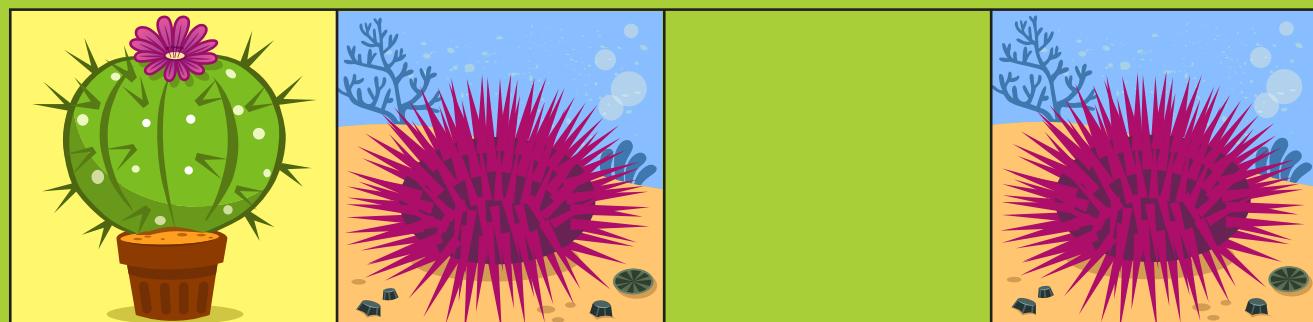
Denizkestaneleri denizlerin ve okyanusların dibinde yaşar. Üzerleri dikenlerle kaplıdır.

Bu bir ekidne. Kirpi gibi onun da sırtında dikenleri var.

Kaktüs ve Denizkestanesi

Kaktüs, denizkestanesi, kaktüs, denizkestanesi... Hep bu sırayı izlemeli! Aşağıdaki satırlarda boş yerlere neler gelecek? Bunları çıkartmalar arasından bul ve yerlerine yapıştır.

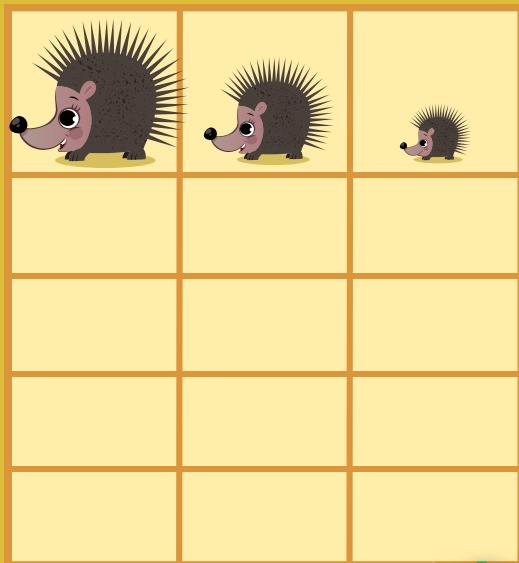

Kirpileri Sayabilir misin?

Bu resimde büyük kirpiler, orta büyüklükte kirpiler ve küçük kirpiler var. Hangi boy kirpiden kaç tane olduğunu sayabilir misin?

Yandaki şekilde, kirpi resimlerinin altında boş kutular var. Hangi boy kirpiden kaç tane varsa o boydaki kirpinin altındaki kutulardan o kadarını boyaya.

Çok merak
ediyorum

Kirpiler ne yer?

Can Eray Gören / 4 yaş / İstanbul

Efe Korkmaz / 4 yaş / Antalya

Yavuz Kaan Turgut / 3,5 yaş / Ankara

Yiğit Bilal Danış / 6 yaş / Siirt

Serkan Dağtekin / 4 yaş / Sinop

Erim Özel / 5,5 yaş

Sorularınızı Bekliyoruz!

Kutuplardaki insanların yaşamıyla ilgili merak ettiğiniz soruları bize yollayın. Bu sorulardan birini ya da birkaçını Aralık 2011 sayımızda yanıtlayalım. Sorularınızı 15 Kasım 2011 tarihine kadar gönderebilirsiniz. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın!

İşte adreslerimiz:

e-posta:

meraklı.minik@tubitak.gov.tr

Adres:

TÜBİTAK

Meraklı Minik Dergisi

“Çok Merak Ediyorum” Köşesi

Atatürk Bulvarı

No: 221 Kavaklıdere

06100 Ankara

Kırpiler genellikle böceklerle ve tırtıllarla beslenir. Solucan, salyangoz ve kurbağa gibi canlıları da yerler. Ayrıca bazı kirpiler bitki kökleri ve böğürtlen gibi meyveler de yer.

Kirpi Ailesi

Malzeme

- 2 ince dilim kepekli ekmek
- 2 yemek kaşığı krem beyaz peynir
- 1 yemek kaşığı bal
- 6-7 siyah üzüm tanesi
- 1 kase badem içi

Bu sayfadaki
etkinlik
yetişkinlerle
birlikte
yapılmalıdır.

Ekmek dilimlerini anne ve yavru
kirpileri oluşturacak şekilde kesin.
Bir kâseye krem beyaz peyniri koyun.
Üzerine balı ekleyip çatalla ezerek
karıştırın. Bademleri bıçakla ortadan
ikiye ayırin. Kirpi şeklinde kestığınız
ekmeklerin üzerine, kirpinin gövdesini
olşturacak şekilde peynir-bal karışımını
sürün. Üzerine de bademleri dizin.
Üzüm tanelerini ikiye kesin. Minik
parçalardan göz, büyük parçalardan da
burun yaparak kirpinizi tamamlayın.
Afiyet olsun.

Küçük eller işbaşında

Agustos sayımızda atık malzemeler kullanarak kirpi şapkası tasarlamanızı istemiştik. İşte şapkalarınızla birlikte çektiğiniz fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sayfamızda görebilirsiniz.

Internet sayfamızın adresi: <http://www.tubitak.gov.tr/merakliminik>

Nisan Karakuş - 4 yaş - İstanbul

Ozan Öztürk - 3,5 yaş - Samsun

Aralık 2011 sayımız için atık malzemeler kullanarak geyik boynuzu şeklinde bir taç ya da şapka tasarlamanızı istiyoruz. Tacınız ya da şapkanızla birlikte çektiğiniz bir fotoğrafı, adınızı, soyadınızı, yaşıınızı ve oturduğunuz ili de yazarak bize göndерin. 15 Kasım'a kadar süreniz var.

Adresler aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Kölesi

Atatürk Bulvarı No: 221

06100 Kavaklıdere / ANKARA

e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

Merve Çiftci - 6 yaş - Çanakkale

Cağın Yazıcı - 5 yaş - Samsun

Betal Tuncer - 6 yaş - Konya

Tuğçe Sonmezler - 3,5 yaş - Konya

Ali Taha Mantar - 4,5 yaş - Kocaeli

Ege Cerit - 2,5 yaş - Çorum

Berra Sahin - 5 yaş - Bartın

Serdil Kocar - 5 yaş - İzmir

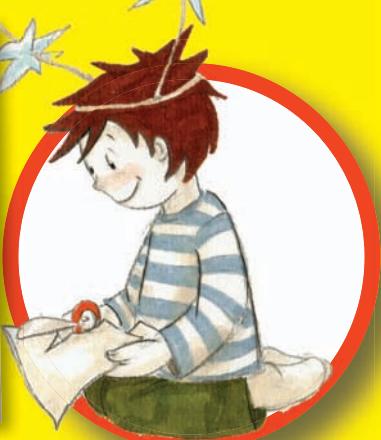
Melik Dumlupinar - 6 yaş - Van

Arda Sallı - 5 yaş - İstanbul

Noyan İsbilir - 5 yaş - Gaziantep

Oyun

Parmak Kuklalarının Yapılışı

Kuklaları dış çizgilerinden kesin. Ortadaki mavi çizgiden arkaya katlayın. Arka yüzlerinin kenarlarına, içine parmak girecek kadar bir alan ayırrarak yapıştırıcı sürüن. Sonra da sırt sırt yapıştırın. Kuklaları açık olan kısımlarından parmaklarınıza geçirip oynayabilirsiniz.

Zuhal Özer

Kitap

“Kirpi ile Kestane”

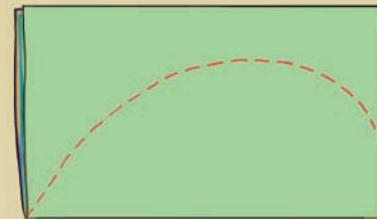
Küçük kirpi kestane ağacının altında uyuyordu. Birden sırtına bir kestane düştü. Küçük kirpinin ve kestanenin dikenleri birbirine karışmıştı. Bir türlü birbirlerinden ayrılamıyorlardı. Küçük kirpi önce hopladı, ardından zipladı. Hatta takla bile attı. Ama hiçbir işe yaramadı. İşte küçük kirpiyle kestanenin serüveni böyle başladı... Küçük kirpiyle kestanenin serüvenin geri kalanını öğrenmek istiyorsanız bu kitabı okumanızı öneriyoruz. Yapı Kredi Yayınları'ndan çıkan “Kirpi ile Kestane” adlı kitabı Feridun Oral yazıp resimlemiştir.

Bilge Nur Karagöz

Renkli Kartonlardan Kirpi Yapalım

Çocuğunuza birlikte kartonlardan basit ve rengarenk bir kirpi yapabilirsiniz. Kirpiyi yapmak için önce istediğiniz renkte kartonlardan 15 cm x 10 cm boyutlarında 5-6 tane dikdörtgen parça kesin. Bu parçaları uzun kenarlarının tam ortasından ikiye katlayıp geri açın. Sonra karton

parçalarından birinin ortasına kat izi boyunca yapıştırıcı sürünen ve diğer parçalardan birini bunun üzerine yapıştırın. Diğer parçaları da bu şekilde üst üste yapıştırın. Üst üste yapışmış kartonları daha önceden oluşturduğunuz kat yerinden tekrar katlayarak küçük bir kitapçık elde edin. En üstteki kartonun üzerine yukarıda gösterildiği gibi kirpinin vücutunun yandan görünüşünü çizin. Kartonları bu çizgiden kesin. Sırı geldi dikenleri yapmaya. Kartonları bu yuvarlağımsı kenarlarından düz kenara doğru ince şeritler halinde kesin. Ama dip kısımlarını kesmeden bırakın. Sıvı taraf kirpinin yüzü olacak bu nedenle orayı da kesmeyin. Kestığınız şeritleri dışarı doğru açarak, kirpinin dikenlerini oluşturun. Kirpinize düğme, boncuk gibi malzemelerle göz ve burun yapabilirsiniz. Kirpinizin ayaklarını da yine renkli kartonlardan kesip yapıştırabilirsiniz.

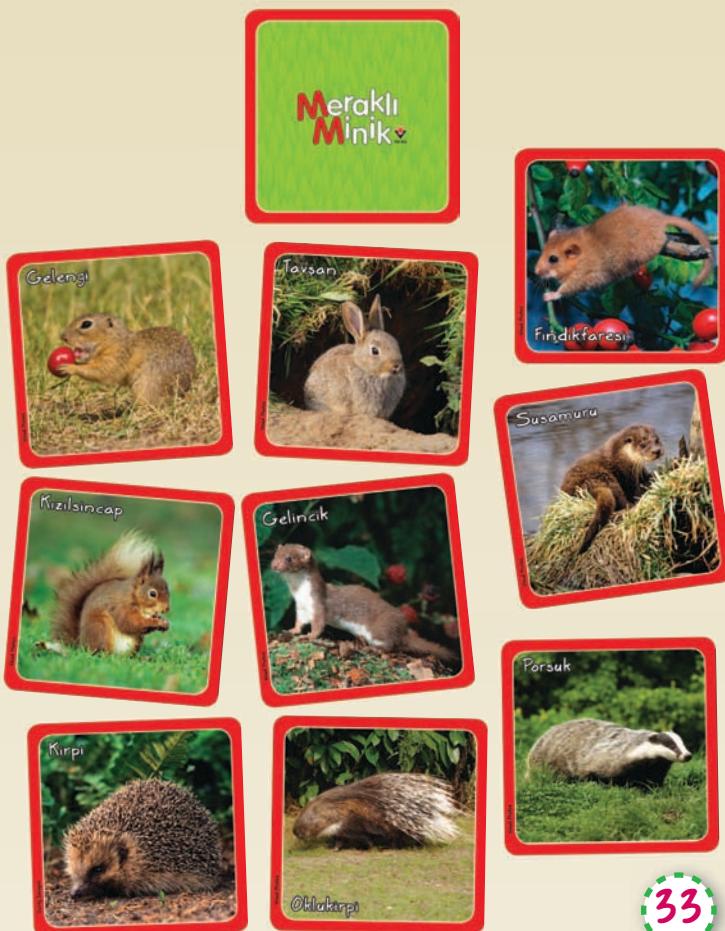
Kübra Sivisoğlu

Oyun

Küçük Memeliler Kartlarıyla Eşleme Oyunu

Dergimizin ekinde verdığımız küçük memeliler kartlarıyla eşleme oyunu oynayabilirsiniz. Oyunu oynamak için önce tüm kartları karıştırın. Üzerinde hayvan resimleri bulunan yüzleri altta kalacak şekilde yere dizin. Sonra her defasında kartlardan dilediğiniz ikisini çevirip açın. Açılığınız kartlardaki resimler birbirinin aynısıysa bu kartları kenara ayırin. Açılığınız kartlardaki resimler aynı değilse kartları yine hayvan resimleri alta gelecek şekilde yerlerine koyun. Bu şekilde yerdeki tüm kartların eşlerini bulana kadar oyuna devam edin. Dilerseniz bu oyunu birkaç oyuncuya kartları sırayla açarak da oynayabilirsiniz.

Bilge Nur Karagöz

Meraklı Minik

Dikenliyim, sevimliyim,
Ben bir küçük kirpiyim.

